

4. Чернова А. В. Інноваційні підходи у викладанні української мови як іноземної. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. М. Вернадського*. Серія «Філологія. Соціальні комунікації». 2012. Том 25 (64). № 1. Част. № 2. 340 с.

Гудзовська Юлія – здобувач ступеня вищої освіти магістра факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: інноваційні методи навчання на уроках української мови.

Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент Родюк Н. Ю.

Ірина Карнаух

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ У ПРАКТИЦІ ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА

Ілюстративний матеріал на уроках завжди посідав чільне місце в освітньому процесі, бо є ефективним інструментом взаємодії з учнівським колективом. Формат дистанційного навчання, усе активніше впроваджуваний в освітню практику через пандемію коронавірусу, а зараз і повномасштабну війну в Україні, спонукає до змін у формі подання та опрацювання навчальних програм та передбаченої в них інформації. Більш того, робота в конференціях на платформах Zoom або GoogleMeet, на наше переконання, є фактично беззмисловою без використання якісного візуального і не тільки супроводу. Оскільки дистанційне навчання передбачає високий рівень цифрової грамотності вчителя, процес розповсюдження мультимедійних технологій стає неминучим. Отже, цифровізація освіти є поштовхом до якісних змін у навчальному процесі.

Метою статті є опис найбільш популярних серед учительства видів мультимедіа, власного досвіду використання цих матеріалів.

Розробкою питання мультимедіа, якими користуються вчителі-словесники, займаються такі вчені: Н. Головченко, А. Кравченко, О. Семенов та ін.

Учнівські колективи, з якими взаємодіють учителі наразі, звикли до роботи з електронними носіями більше, ніж з підручниками. Тому мультимедійні матеріали в роботі вчителя-словесника є невід'ємним атрибутом більш ефективної співпраці зі школярами. Складовою життя як педагога, так і учня є смартфони, ноутбуки, комп'ютери, планшети й решта гаджетів, які покликані спростити нашу взаємодію один з одним в Інтернеті, тому ігнорувати її або не використовувати в умовах дистанційної освіти є стратегією, приреченою на програв. Формат лекції досі є найбільш розповсюдженою формою роботи, але при цьому взаємодія зі слухачами майже не можлива, а то й не передбачена. Тому використання різноманітних цифрових інструментів здатне покращити та спростити робочі будні вчителя української мови й літератури.

Насамперед маємо на меті окреслити поняття «мультимедійні матеріали». На нашу думку, це створені за допомогою комп'ютера чи телефона фото-, відео- та аудіоматеріали, графіка тощо.

У підручнику «Мультимедіа та електронні підручники у навчанні молоді цифрового покоління» йдеться про те, що принцип мультимедійного навчання полягає у використанні в дидактичній роботі технічних засобів з метою реалізації навчальних цілей, підсилення пізнавальної активності, самостійного засвоєння знань, а також розв'язання певних проблем [3, с. 70].

Результати опитування, які розміщено у вищеназваному підручнику свідчать про те, що застосування мультимедійних технологій надає переваги, а саме: сприяє активізації уваги учнів, прискоренню темпу уроків та покращенню концентрації, полегшенню розуміння, уможливленню швидшого здобуття інформації завдяки доступу до інтернету, спричиняє кращу емоційну

залученість школярів, збагачує уроки, розвиває інтерес до предмету, заохочує до самостійної роботи та виконання домашнього завдання [3, с. 73].

Спираючись на власний досвід, вважаємо за доцільне продуктивними в роботі словесників називати насамперед: флеш-картки (Quizlet, Flashcards), навчальні відео, створені вчителем, листівки, які можна застосовувати на уроках з української літератури (наприклад, ті, які стосуються біографії письменника та його подорожей чи місць, де він проживав, або ті, які дотичні до літератури рідного краю), інтерактивні карти (літературна карта області, регіону або країни, останню можна застосовувати при підготовці до ЗНО, вказавши авторів, згаданих у програмі), дидактичні картки та ігри, цифрові дошки (Jamboard, MicrosoftWhiteboard, Miro, SMART, WhiteboardFox, Padlet).

На уроках української мови доцільним є використання різноманітних таблиць і ментальних карт, зокрема, при вивченні морфології, а саме при узагальненні її в 11 класі. Яскрава картинка допоможе легше запам'ятовувати розряди займенників, особливості прикметників та інших частин мови.

Ментальні карти мають значний потенціал на уроках української літератури, позаяк спрощують повторення змісту твору, його композиції чи героїв. Окрім того, їх можна використовувати для того, аби готуватися до контрольних робіт, тобто робити короткі підсумки теми або розділу підручника в такому вигляді.

Інструментами, які допомагають учителю створювати навчальний контент, є PowerPoint, Word, окрім того для створення плакатів, листівок, колажів можна використовувати сайти VistaCreate, Canva. Остання допоможе і з вищеперерахованим, але, окрім того, її можна використовувати для створення навчальних відео завдяки широкому спектру можливостей. Матеріал можна монтувати безпосередньо на сайті або ж використовувати шаблон створення озвученої презентації. Розширити досвід взаємодії та створити більш якісні матеріали допоможе інтерактивний підручник, розробку якого можна здійснити за допомогою сайту BookCreator.

Що стосується останнього, тобто створення електронних підручників, то вони можуть бути: статичними (перформатування звичайного підручника у електронний варіант), з мультимедійними елементами (подібний до попереднього, але дає можливість вчителю використовувати не весь матеріал, а якісь окремі частини), власне мультимедійний (збагачений анімаціями, симуляціями і т. ін.), інтерактивний (передбачає виконання вправ, збагачений симуляціями та анімованими елементами, забезпечує можливість працювати в самому підручнику за допомогою електронного носія), розумний підручник (гнучкий інструмент, який учитель може модифікувати під себе: змінювати порядок (прим. розділів чи вправ), доповнювати додатковими матеріалами).

Отже, мультимедіа дозволяють зробити урок цікавішим, співпрацю вчителя та учнів ефективнішою, зацікавити школярів, спростити сприймання матеріалу та покращити умови дистанційного навчання. Різноманіття та розвиток технологій вимагає від учителя постійного розвитку, але в той же час є допоміжним інструментом у роботі педагога.

Література

1. Domagała-Zyśk, E. Zdalneuczeniesie i nauczanie a specjalne potrzeby edukacyjne. Z doświadczeń pandemii Covid-19. Wydawnictwo Episteme, 2020.

URL:

https://repozytorium.kul.pl/bitstream/20.500.12153/1376/1/Zdalne_uczenie_si%C4%99_repozytorium.pdf

2. Opoka, J. Multimedia w edukacji. *Studia i materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej*. 2008. Vol. 10. № 1 [17]. P. 120-129. URL:

<https://agro.icm.edu.pl/agro/element/bwmeta1.element.agro-article-6d4941a4-7944-4195-a15a-7f5cbe247bf0>

3. Piotrowska I. Multimedia i e-podręczniki w kształceniu łodzkiej pokolenia cyfrowego. *Technologie informacyjno-komunikacyjne w kształceniu geograficznym. Założenia teoretyczne. Diagnoza wykorzystania. Prace Komisji Edukacji Geograficznej PTG*, 2015. № 4. P. 67-85.

4. Радченко І. Майстер-клас : мультимедійні жанри. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2008. № 10. С. 9-17.

Карнаух Ірина – здобувач ступеня вищої освіти магістра факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: використання мультимедіа на уроках словесності.

Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент Родюк Н. Ю.

Дарія Кислиця

**ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КОЛЕКТИВНО-ГРУПОВОГО НАВЧАННЯ
НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В 6 КЛАСІ
ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ**

Уроки української мови – це сумлінна, науково організована й результативна праця всіх учнів у взаємодії з учителем, яка розвиває творчі здібності школярів; сприяє здобуванню знань дітьми самостійною роботою думки; диференціює та індивідуалізує процес навчання; стимулює роботу з додатковою літературою; розвиває аналітичне мислення, вміння робити узагальнення; формує в учнів навички самооцінки та самоконтролю своєї освітньої діяльності.

Інтерактивне навчання – це цікавий та перспективний напрямок педагогіки, який сприяє створенню ситуацій психологічної єдності в класі, забезпечує можливість самовираження особистості кожного, активізації пізнавальної діяльності школярів [1, с. 5].